

גם עסק קטן יכול לזכות במימון פתו גדול

אחריות נושא משרה לחובותיה של החברה

באופן עקרוני חברה היא אישיות משפטית נפרדת. הוזה אומר כי כאשר אדם מתקשר עם חברה בהסכם, ההסכם מחייב את החברה ולא את בעלי מניותיה או את נושאי המשרה בה. במילים אחרות, "מסך ההתאגדות" של החברה מגן על בעלי מניותיה ועל נושאי המשרה בה מפני אחריות אישית כלפי נושים של החברה. עם זאת, כלל זה אינו כלל אבסולוטי ויש מקרים בהם ניתן לחייב באופן אישי את נושאי המשרה בחברה בגין התחייבויות החברה.

אנשים רבים מכירים את המושג "הרמת מסך" שמשמעותו הרמה וירטואלית של מסך ההתאגדות של החברה ושיוך חובותיה לבעלי המניות או לבעלי תפקידים. סעיף 6 לחוק החברות, התשנ"ט - 1999, עיגן בחקיקה את פסיקת בתי המשפט שקדמה להקיקת החוק וקבע כי בית המשפט רשאי להרים את מסך ההתאגדות במספר מקרים הקבועים בחוק ובאופן כללי אם בנסיבות העניין צודק ונכון לעשות כן. בין המקרים הקבועים בחוק נכלל שימוש במסך ההתאגדות כדי לסכל כוונתו של כל דין או כדי להונות או לקפח אדם וכאשר ניהול החברה היה באופן שפוגע בתכלית החברה ותוך נסילת סיכון בלתי-סביר באשר ליכולתה לפרוע את חובותיה.

חשוב לציין כי הרמת מסך התאגיד היא דרך לחייב מנהל בפעולות החברה אך מנהל ולמעשה כל מי שפועל בשם תורה עשוי להיות אחראי אישית גם באופן ישיר בשל פעולותיו. בעוד שפעולותיהם של גורמים שונים בחברה עשויות לחייב גם את החברה, אין העובדה שהם פועלים בשל חברה פוסרת אותם מאחריות אישית כאשר הם מבצעים פעולה בלתי חוקית, בחוסר תום לב או תוך ביצוע עוולה בדיקין כדוגמת תרמית. יצוין, כי בנוסף לאחריות האישית כלפי צדדים שלישיים, קובעת פקודת החברות כי במקרה של פירוק חברה קיימת אחריות אישית אזרחית ופלילית לנושאי משרה ככל שמתברר כי עסקיה החברה התנהלו תוך כוונה לרמות את נושיה או את נושיו של אדם אחר או לכל מטרת מרמה. בפן האזרחי, למשל, יכול במקרה כזה בית המשפט לקבוע שכל נושא משרה של החברה (באותו שלב או בעבר), אשר היה בודענין שותף בניהול העסק, ישא באחריות אישית ללא הגבלה לחובותיה של החברה. הפקודה מרחיבה במקרה זה את האחריות לא רק לנושאי משרה אלא גם למי שנושאי משרה היו רגילים לפעול לפי הנחיותיו או הוראותיו.

יצוין כי בתי המשפט קבעו כי תהיה נטייה גבוהה יותר לחייב מנהל בחובות החברה כאשר נושא משרה אינו מנהל שכיר בלבד אלא גם בעל מניות וככל שמדובר בחברה קטנה יותר. כמו כן נקבע כי אינדיקציה לקיומה של כוונת תרמית במעשיו של נושא משרה תהיה העובדה שנושא המשרה מקבל טובת הנאה מעצם מעשה המרמה. כך למשל חייב בית המשפט נושא משרה אשר קיבל דמי תיווך על מכירת דירות והמשיך למכור דירות גם כשהחברה נקלעה לקשיים כספיים. דוגמה נוספת היא כאשר נושא משרה נכנס בשם החברה לעסקה אשר אפשרה פירעון חוב של החברה אשר נושא המשרה היה ערב לו.

לאור האמור, מומלץ לקבל ייעוץ משפטי שוטף מעורך דין המתמחה בתחום לגבי פעולות של נושאי משרה מול צדדים שלישיים בייחוד כאשר לנושאי המשרה יש עניין אישי בפעולה או עניין אישי בחברה ומקל וחומר כאשר החברה נתונה בקשיים.

*מאת: עו"ד דורון אפיק

מה בגליון?

9 **בלעדי**

10 **כללית**

32 **תוצאות מכרזים**

34 **מהעולם**

* הכותב הינו שותף בכיר במשרד אב-גנים אפיק ויינשטיין, הינו חבר בלשכת עורכי הדין של ישראל וניו-יורק ומתמחה בליווי חברות, עסקאות בינלאומיות ופיננסיות ומימון.
 * אין בסקירה כללית זו משום ייעוץ משפטי כלשהו ומומלץ להיוועץ בעורך דין בטרם קבלת כל החלטה בנושאים המתוארים בסקירה זו.
 * ניתן להפנות שאלות בתחום באמצעות פניה לטל' 03-5635061. השרות ניתן ללא תשלום ללקוחות יפעת מכרזים בלבד.

עורכת: אילת אלוני-כהן 03-5635069
מחלקת שירות לקוחות: סימה אסביה 03-5635073
מחלקת מכירות: 03-5635000

מען: דרך פתח תקוה 98-96 תל אביב 67138
פקס: 03-5635075

